

ANTECEDENTS: Els encapçalaments que es troben en una de les categories següents estan autoritzats com a encapçalaments de matèria:

- encapçalaments de noms establerts a CÀNTIC¹;
- encapçalaments i subdivisions de matèries establerts a la LEMAC;
- encapçalaments de matèria construïts mitjançant l'ús de subdivisions d'aplicació lliure sota encapçalaments establerts de nom o de matèria.

Qualsevol altre encapçalament de matèria ha de ser proposat per un catalogador i aprovat pel Servei de Normalització Bibliogràfica (SNB) de la Biblioteca de Catalunya. En aquesta concreció s'expliquen els requisits generals per a les noves propostes d'encapçalaments de matèria. En el cas que es vulgui proposar canvis als registres existents s'ha de notificar per correu a l'especialista de l'SNB lsindin@bnc.cat

1. REQUISITS GENERALS PER A LES PROPOSTES

Abans d'enviar o crear una nova proposta d'encapçalament cal comprovar que la proposta és necessària i que realment no es tracti d'un encapçalament de matèria establert ja existent que se li puguin aplicar subdivisions d'aplicació lliure; cal assegurar-se també que l'encapçalament proposat no duplica cap encapçalament existent el qual pot estar establert en una altra forma.

S'aconsella cercar sempre per la interfície web de la LEMAC de la BC: <https://dades.bnc.cat/autoritats/lemac>

a. Catalogadors d'institucions externes al sistema Alma-CCUC

Poden enviar una proposta d'un nou encapçalament de matèria mitjançant un correu electrònic a l'especialista de l'SNB indicant l'encapçalament proposat, el seu equivalent en anglès obtingut dels *Library of Congress Subject Headings* i qualsevol altre informació que es consideri útil per al seu establiment com a registre d'autoritat LEMAC.

¹ Dins del sistema compartit Alma-CCUC, són els registres que conformen el Vocabulari CÀNTIC.

b. Catalogadors que treballen amb el sistema Alma-CCUC,

Poden crear un registre d'autoritat de matèria com a proposta. El sistema Alma permet l'ús de plantilles per crear les propostes de nous encapçalaments de matèria de la LEMAC seguint les instruccions següents:

1) Accés a les plantilles per a nous encapçalaments.

Amb l'opció "Registres>Nou" es recuperen les diverses plantilles, o formularis, que s'han dissenyat per crear diferents categories d'encapçalaments.

- **LEMAC-proposta (per defecte):** Utilitzeu aquesta plantilla per proposar encapçalaments temàtics codificats com a 150. Aquesta plantilla es troba també disponible per defecte en el moment que es cataloga un registre bibliogràfic quan mitjançant la tecla de funció F3 el sistema et permet crear un registre d'autoritat.
- **LEMAC-proposta de geogràfic no jurisdiccional:** Utilitzeu aquesta plantilla per proposar encapçalament geogràfics no jurisdiccionals codificats com a 151.
- **LEMAC-proposta de família.** Utilitzeu aquesta plantilla per establir encapçalaments de noms de família utilitzats com a matèria codificats com a 100 primer indicador 3.
- **LEMAC-proposta d'edificis, etc.** Utilitzeu aquesta plantilla per proposar encapçalaments d'entitats corporatives que no són CANTIC codificats com a 110 i tractats com a matèria, com per exemple edificis, instal·lacions esportives, temples en ruïnes, etc.

Nota: propostes per a altres tipus d'encapçalaments cal posar-se en contacte amb l'especialista del SNB per correu electrònic.

2) Informació general sobre com introduir dades a les plantilles.

- a) **Dades editables.** Hi ha camps editables amb dades proporcionades per defecte a cada plantilla, com per exemple, el camp 1XX inclou els subcamps \$a \$v \$x \$y \$z, o en el cas del camp 670 es citen les fonts més habituals. El catalogador pot editar o esborrar, si es necessari, aquestes dades presents en les plantilles.
- b) **Addició de camps nous a la plantilla.** Si cal afegir un camp nou a la plantilla, per exemple un camp 670 addicional, seleccioneu l'opció sota el menú "Accions d'edició> Afegir camp".
- c) **Afegir subcamps.** Per afegir un subcamp nou a un camp, escriviu un doble signe de dòlar (\$\$), o seleccioneu l'opció sota el menú "Accions d'edició> Afegir subcamp", seguida de la lletra pertinent al subcamp.
- d) **Camps buits o en blanc.** Qualsevol camp que aparegui en una plantilla bàsica i que es deixi en blanc pel catalogador, el sistema l'elimina automàticament quan es desa el registre. Tanmateix els camps que estan informats per defecte a la plantilla i que no siguin necessaris cal esborrar-los amb l'opció del menú "Accions d'edició> Eliminar camp".
- e) **Validar i buscar coincidències**
- f) **Desar la proposta.** Un cop s'ha omplert la proposta, cal desar-la amb l'opció del menú "Guardar>Guardar i alliberar> perquè l'SNB pugui avaluar-les.

3) Camps obligatoris

- a) **Encapçalament 1XX.** Introduïu el text de l'encapçalament proposat al camp 1XX. Si s'està proposant una combinació d'encapçalament-subdivisió, reviseu els subcamps presents a la plantilla per defecte.

- b) Citació de les fonts.** Utilitzeu els camps 670 per citar les fonts consultades:
- **LCSH (font obligatòria).** Citeu com a primer camp 670 l'encapçalament equivalent en anglès acceptat en els *Library of Congress Subject Headings*. En el cas que no es trobi l'encapçalament, cal esborrar el camp 670 present a la plantilla per defecte i afegir un camp 675 amb un subcamp \$a amb el text "LCSH" per indicar que no s'ha trobat.
 - **RAMEAU (font opcional).** Citeu com a segon camp 670 l'encapçalament equivalent en francès acceptat en el RAMEAU.
 - **Obra catalogada (font opcional).** Citeu l'obra per a la qual s'està proposant l'encapçalament. Proporcioneu en el subcamp \$a l'entrada principal, el títol propi i la data de publicació, en un subcamp \$b proporcioneu la informació sobre l'obra que es consideri útil per avaluar la proposta.
 - **Altres fonts opcionals.** Utilitzeu camps 670 addicionals per citar fonts en català que donen suport a la forma de la proposta, com per exemple: TERMCAT, Enciclopèdia.cat, etc.
- c) Camp 999.** Utilitzeu el camp 999 per afegir els comentaris necessaris que es considerin oportuns per a l'avaluació de la proposta.
- **Subcamp \$a.** Per defecte la plantilla proporciona aquest subcamp informat amb la indicació que és tracta d'una proposta que cal revisar. **No s'ha de modificar.**
 - **Subcamp \$b.** A l'inici del subcamp s'indica que es tracta d'una proposta, tot seguit el catalogador proporcionarà les inicials de la seva institució i opcionalment entre parèntesis el codi de catalogador, alternativament es pot afegir un correu electrònic de contacte. Separat per dos punts (:) es poden fer constar els comentaris i/o explicacions que es considerin oportuns com per exemple: l'estructura de les referències 4XX i/o 5XX, els registres bibliogràfics que s'han d'actualitzar com a resultat de la nova proposta, etc.

4) Camps que no s'han de fer constar: referències 4XX i 5XX.

No enregistreu les referències 4XX i 5XX en la proposta, el sistema Alma executa processos nocturns per donar consistència als camps de referència 4XX amb els punts d'accés dels registres bibliogràfics, la presència d'aquests camps de referència generarien canvis al registres bibliogràfics o s'establirien relacions abans de la seva validació. Si es considera important, el catalogador pot notificar la necessitat d'aquets camps en el camp 999 subcamp \$b.

5) Camps opcionals.

El catalogador si disposa de la informació pertinent pot proporcionar els camps següents d'acord amb el format MARC 21:

- Camp 080 (CDU)
- Camp 667 (nota general interna)
- Camp 781 (subdivisió geogràfica equivalent a un camp 151)

6) Modificar un registre de proposta després de crear-lo i desar-lo.

Els catalogadors poden canviar qualsevol registre de proposta que ells mateixos hagin creat mentre el registre estigui marcat com a proposta (camp 999 \$bPROPOSTA). Un cop validat per l'SNB el registre passa a nivell "90", aquest nivell indica que el registre no pot ser editat pels catalogadors per incorporar canvis. Si fos el cas, cal posar-se en contacte amb l'especialista del SNB per correu electrònic.

Un catalogador mai pot fer canvis a una proposta que hagi estat creada per un altre catalogador o institució col·laboradora. Els comentaris sobre propostes que hagi fet algú altre hauran de ser notificades a l'especialista del SNB per correu electrònic.

**2. ESTRUCTURA DE LES PLANTILLES DE REGISTRES D'AUTORITAT DE MATÈRIA
COM A PROPOSTA**

LDR #####nz##a22#####n##4500
008 [d'acord amb el tipus d'autoritat]

040 ## \$\$a ES-BaBC \$\$b cat \$\$c ES-BaBC \$\$f lemac

1XX ## \$\$a \$\$v \$\$x \$\$y \$\$z

670 ## \$\$a LCSH \$\$b (enc.: XXXX)

670 ## \$\$a RAMEAU \$\$b (enc.: XXXX)

670 ## \$\$a Enciclopèdia.cat, consulta feta el XX de XX, 202X \$\$b (XXXX)

999 \$\$a REVISAR \$\$b PROPOSTA Institució (catalogador, opcional): explicació/observacions